

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ  
«ՎԱՆԱՉՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ



Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Պատմության

ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ֆելիքս Մովսիսյան Վազգենի

/Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 9

« 23 » հունվարի, 2024 թ.

Պ/Բ- 047 ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ  
ՄԵԹՈԴԻԿԱ

**ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ**

Դասից դասընթացի անվանում

**ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ**

Մասնագիտություն՝

**011401.00.6 Մասնագիտական**

մանկավարժություն «Պատմություն»

/դասից, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

**011401.18.6 «Պատմություն»**

/դասից, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

**Բակալավր**

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

**Պատմության**

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝

**Առկա, հեռակա**

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

**3-րդ կուրս, 6-րդ կիսամյակ**

Դասախոս(ներ)՝

**Սամվել Աղաջանյան**

/անուն, ազգանուն/

Էլ.հասցե/ներ s.aghajanyan.71@yandex.ru

Վանաձոր- 2024թ

## ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում .....	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները .....	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները .....	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները .....	...
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների .....	...
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը .....	...
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները .....	...
8.	Դասավանդման մեթոդներ .....	...
9.	Ուսումնառության մեթոդները .....	...
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը .....	...
11.	Ուսումնամեթոդական զրականության ապահովման քարտ .....	...
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.1.	Դասախտությունների ուսումնամեթոդական քարտ	...
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ .....	...
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14.	Գնահատում.....	...
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
14.2.	Հարցաշար.....	...
14.3.	Գնահատման չափանիշներ.....	...
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

## ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

- Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում<sup>1</sup>  
«Ռուսաստանի պատմության պատմագրություն» դասընթացը կարևորվում է պատմագիտության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 022201.01.6 կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում: «Ռուսաստանի պատմության պատմագրությունը» ներառում է ոռուսական պատմագրության զարգացումը 12-րդ դարից մինչև արդի ժամանակաշրջանը: Այն ուսումնասիրում է բյուզանդական, արևելյան և այլ սկզբնադրյուրները, ռուսական տարեգրությունները, որոնցում արդեն հստակորեն զգացվում է հեղինակների պատմագիտական մոտեցումները: Առարկան վերլության է ենթարկում ռուսական պատմագրության տարբեր դպրոցների, այն է՝ ազնվականական, բուրժուական, լիբերալ, դեմոկրատական, մարքսիտական, ռուսական խորհրդային և արդի ռուսական պատմագրության դպրոցների ձևավորման և զարգացման առանձնահատկությունները, բնորոշ գծերը: Վերը նշված պատմագիտական ուղղությունները ներկայացված են առավել հայտնի և տիպիկ հեղինակներով, որոնց աշխատությունների ուսումնասիրությունը հնարավորություն է տալիս խորությամբ պատկերացում կազմելու տվյալ ուղղության մասին: Վերը նշված պատմագիտական դպրոցները ռուսական պատմության տարբեր հիմնախնդիրների նկատմամբ ունեն տարբեր դիրքորոշումներ, որոնք հաճախ հակադիր և հակասական բնույթ ունեն: Առարկան հնարավորություն է տալիս բացահայտելու պատմագիտական տարբեր դպրոցների հաճախ միանգամայն հակադիր մոտեցումների իրական պատճառները և ընդհանրապես ռուսական պատմագրության անցած ուղին, զարգացման առանձնահատկությունները: Պատմությունը, որպես գիտության ինքնուրույն ճյուղ, մշտապես զարգանում է: Արդի ժամանակաշրջանում, երբ մոտեցումը պատմության, այդ թվում ռուսական պատմության հիմնախնդիրների նկատմամբ զգալիորեն փփոխվել է և այդ հիմնախնդիրները վերլուծության են ենթա Ներկայումս դպրոցն ապրում է դժվարին և պատասխանատու ժամանակաշրջան: Երկրում ընթանում է նոր կրթական համակարգի ներդրման գործընթաց, որը կողմնորոշված է համաշխարհային կրթական տարածություն դուրս գալուն: Այս բարենորոգչական գործընթացն ուղեկցվում է մանկավարժական

<sup>1</sup> Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

տեսության և պրակտիկայի մեջ կատարվող էական փոփոխություններով: Առաջարկվում են նոր մոտեցումներ, նոր բովանդակություն և մանկավարժական նոր մտածողություն: Նման բարեփոխման ընթացքում մշակվում են ուսումնական նոր ծրագրեր, վերանայվում են դասագրքերը, կատարելազորձվում են ուսուցման դերն ու մեթոդները: Ներկայումս զգալի փոփոխություններ են կատարվում նաև պատմական գիտելիքների և պատմության դասավանդման բնագավառում: Ժամանակակից դպրոցում պատմության դասավանդման մեթոդիկան գտնվում է ժամանակավոր ձգնաժամի մեջ: Դա պայմանավորված է պատմական կրթության բովանդակության վերանայմամբ: Միևնույն ժամանակ անցումային ժամանակաշրջանում պատմական կրթության զարգացման ռազմավարության հստակ ձևակերպումը հնարավորություն է տալիս նախանշել դպրոցում պատմության դասավանդման ժամանակակից նպատակներն ու խնդիրները, սահմանել պատմական կրթության զարգացման ռազմավարության հստակ ձևակերպումը հնարավորություն է տալիս նախանշել դպրոցում պատմության դասավանդման ժամանակակից նպատակներն ու խնդիրները, սահմանել դպրոցական պատմական կրթության նոր գերակայությունները և կատարելազորձել պատմության ուսուցման մեթոդները: Այսօր առանձնահատուկ կարևորություն է ձեռք բերում հանրակրթական դպրոցում պատմության դասավանդման որակի բարձրացումը:

Հաշվի առնելով վերը շարադրված հանգամանքները «Պատմության դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի ծրագրում արտացոլվել են դպրոցական պատմական կրթության հրատապ հիմնախնդիրները: Դասընթացը գլխավորապես քննարկում է ուսուցման կազմակերպման նոր ձևերը, ժամանակակից դասին ներկայացվող պահանջները, դասի արդյունավետության բարձրացման պայմանները, մանկավարժական նոր տեխնոլոգիաները: Այսօր անհնար է պատկերացնել պատմության ուսուցչի նախապատրաստումն ապագա գործունեությանն առանց մեթոդական մոդելների վերանայման, առանց ժամանակակից զարգացնող կրթության ակտիվ ձևերի ու մեթոդների յուրացման: Այս սկզբունքին համապատասխան էլ դասընթացում ընդգրկված են թեմաները: Ապագա մանկավարժների համար նախատեսված դասընթացը բացահայտում է պատմության ուսուցչի մասնագիտական գիտ-տեսական և մեթոդական պատրաստվածությանը ներկայացվող պահանջները:

## 2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

### 2.1. Դասընթացի նպատակն է.

1. Ուսանողներին ծանոթացնել ժամանակակից դպրոցում կիրառվող մանկավարժական տեխնոլոգիաներին,
2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքները դասավանդման մեթոդիկայի վերաբերյալ,
3. Ուսանողներին սովորեցնել տարատեսակ մեթոդների և հնարների կիրառման հմտությունները,
4. Ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ,
5. Նախապատրաստել մանկավարժական հետազա գործունեության:

## 2.2 Դասընթացի խնդիրներն են.

- Սովորեցնել Պատմության դասավանդման մեթոդիկայի տեսական հիմքերը:
  - Բացատրել Պատմության դասավանդման մեթոդիկայի զարգացման օրինաչափությունները:
  - Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
  - Սովորեցնել ուսանողներին կատարել ինքնուրույն հետազոտություններ և կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները «Պատմության դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը «Պատմություն» մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող բոլոր դասընթացներից, ինչպես նաև «մանկավարժություն» և «Հոգեբանություն» դասընթացներից:
  4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը<sup>2</sup> և /կամ կոմպետենցիաները.

«Պատմության դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
2. տիրապետեն դասավանդման տարատեսակ մեթոդներին և հնարներին,
3. կարողանան ստացած գիտելիքները կիրառել դասավանդման ընթացքում,
4. կարողանան հետազոտությունների շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

<sup>2</sup> <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կրերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

#### Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

ԳԿ9 խնդիրների լուծում,

ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

#### Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների<sup>3</sup>.

«Պատմության դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքները և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել ուսուցչի մասնագիտական գործունեության ընթացքում, նաև գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	5 կրեդիտ/150 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	54	

<sup>3</sup> Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Գործնական աշխատանք		
Սեմինար պարապմունք	18	
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	78	
Ընդամենք	150	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրազումարային քննություն)	Ստուգարք	

## 7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները<sup>4</sup>

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ձանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացարանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսի կարողանալ ուսումնական գործընթացին:
- **Սեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, գեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացնել գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական դեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական դեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են<sup>5</sup>:

  - **Ոեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական ադբուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):

<sup>4</sup> Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացնել կատարել:

<sup>5</sup> Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացնել կատարել:

- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսուե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Վլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Մոմկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաբրդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարրեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաձանաշողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիմք ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսոր** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ գրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. Դասավանդման մեթոդներներն են<sup>6</sup> հիմնահարցային դասախոտություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-քանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:
9. Ուսումնառության մեթոդներն են<sup>7</sup> մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, այլուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում....

<sup>6</sup> Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացներ կատարել:

<sup>7</sup> Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների<sup>8</sup>.

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		Պատմականություն	Ճիշտիումներ մողվրդ	Գործողություններ մոդուլներ	Ճիշտումներ մասնակի	Ճիշտումներ դիմումներ
1.	Պատմական կրթության ծրագրումը ժամանակակից պայմաններում:	4				
2.	Հասկացությունների համակարգի ձևավորումը պատմության դասին:	4				
3.	Պատմության ուսուցման հոգեբանական և մանկավարժական հիմքերը:	4				
4.	Ուսուցման մեթոդների և հնարների հասկացությունն ու էռությունը:	4				
5.	Տեսամեթոդը պատմության դասին:	4				
6.	Համակարգչային տեխնոլոգիաների օգտագործումը պատմության դասին:	4				
7.	Դասը որպես ամրողական համակարգ:	4				
8.	Դասի կառուցվածքն ու տիպերը:	4				
9.	Պատմության որակյալ դասին ներկայացվող ընդհանուր պահանջները:	4				
10.	Ուսուցչի նախապատրաստվելը պատմության դասին:	4				

<sup>8</sup> Նման է օրացուցային պլանին2

11.	Դպրոցական դասախոսություններն ու սեմինարները դասավանդման ժամանակ:	4				
12.	Մանկավարժական տեխնոլոգիաներն ու դրանց բովանդակությունը:	2				
13.	ՈՒսումնական պրոցեսի կազմակերպումը «քանավեճ-երկխոսություն» մոդելով:	2				
14.	Պատմական գիտելիքների աղբյուրների հասկացությունը և դրանց դասակարգումը:	2				
15.	Պատմության ուսուցման առանձնահատկությունները հումանիտար հոսքի դասարաններում:	2				
16.	Պատմության ուսուցման առանձնահատկությունները ոչ ավանդական դասարաններում:	2				
17.	Ուսուցման արդյունքների ստուգումը պատմության դասին:	2				
18.	ՈՒսուցման արդյունքների գնահատումը պատմության դասավանդման ժամանակ:	2				
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		36	18			64

## 11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
<b>Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)</b>		
1.	Берельковский И. В., История: Методика преподавания.	M.2001

2.	Вяземский Е., Методика преподавания истории в школе.	M.2001
3.	Короткова М. В., Наглядность на уроках истории.	M.2000

**Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)**

1.	Апарович Г.Г. Наглядное пособие в сегодняшней школе. / / Преподавание истории в школе. - 1994, №1.	
2.	Белова Л.К. Современные методы в современном преподавании. / / Преподавание истории в школе. - 2003, №9.	
3.	Борзова Л.П. Игры на уроке истории: Метод. пособие для учителя.	M 2001
4.	Вагин А.А. Методика обучения истории.	M 1972
5.	Вагин А.А. Методика преподавания истории в средней школе.	M 1998
6.	Гора П.В. Методические приемы и средства наглядного обучения истории в средней школе.	M 1971
7.	Гора П.В. Повышение эффективности обучения истории в средней школе.	M 2000
8.	Загладин Н.В. Программа курса "Новейшая история зарубежных стран. XX в.": Для 9 класса общеобразовательных учреждений. - 4-е изд.	M 2000
9.	Загладин Н.В. Всеобщая история. Новейшая история. XX век: Учебник для 9 класса общеобразовательных учреждений.	M 2000

10.	Иванова А.Ф. Нетрадиционные формы работы на уроках. // Преподавание истории в школе. - 1989, №6.	
11.	Кучерук И.В. Учебные игры на уроках истории. // Преподавание истории в школе. - 1989, №4.	
12.	Лейбенгруб П.С. О переходе на новую структуру исторического и обществоведческого образования. // Преподавание истории в школе, 1993,	
13.	Методика обучения истории в средней школе.Ч. II / Под ред.Н.Г. Дайри.	М 1998
14.	Методика преподавания истории в средней школе: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. // С.А. Ежова, А.В. Дружкова и др.	М 1986
15.	Морозова Н.Г. Учителю о познавательном интересе. М.	М 1979
16.	Никифоров Д.Н., Скляренко С.Ф. Наглядность в преподавании истории и обществоведения. - М.	М 1998
17.	Озерский И.З. Начинающему учителю истории: Из опыта работы.	М 1998
18.	Попова С.Г., Гуружалов В.А. Исторические диалоги: изобразительное искусство на уроках истории. // Преподавание истории в школе. - 2003, №9.	
19.	Работа с картой на уроках истории / Сост.Г.И. Самсонова. - Якутск, 1981.	
20.	Степанищев А.Т. Методика преподавания и изучения истории. - М.: ВЛАДОС, 2002. - Ч.1.	

21.	Студеникин М.Т. Методика преподавания истории в школе. - М.: Владос, 2000.	
22.	Шоган В.В. методики преподавания истории в школе: новая технология личностно-ориентированного исторического образования. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2007. - 475 с.: ил.	
<b>Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ) / Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)</b>		
1.	<a href="http://news.siona.ru/images/39789848.jpg">http://news.siona.ru/images/39789848.jpg</a>	
2.	<a href="https://studbooks.net/1928664/pedagogika/spisok_literatury">https://studbooks.net/1928664/pedagogika/spisok_literatury</a>	
3.	<a href="http://poykovschool2.ru/storage/app/uploads/public/5a4/51f/abf/5a451fabf0fd2807482550.pdf">http://poykovschool2.ru/storage/app/uploads/public/5a4/51f/abf/5a451fabf0fd2807482550.pdf</a>	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

### 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Թեմա	Ուսումնափրկող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն <sup>9</sup>
1.	Պատմական կրթության ծրագրումը ժամանակակից պայմաններում:	Ժամանակակից կրթության պայմաններում կրթության բովանդակության ծրագրման առանձնահատկությունները, աշակերտի մասնակցությունն այդ գործընթացին:	4	ՊԳ1, ՊԳ2
2.	Հասկացությունների համակարգի ձևավորումը պատմության դասին:	Պատմության դասին հասկացությունների համակարգի ձևավորման յուրահատկությունները, այլ գիտությունների հասկացությունների կիրառումը պատմության դասավանդման ժամանակ:	4	ՊԳ1, ՊԳ2
3.	Պատմության ուսուցման հոգեբանական և	Դասավանդման ընթացքում	4	ՊԳ1, ՊԳ2

<sup>9</sup> Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	մանկավարժական հիմքերը:	հոգեբանական և մանկավարժական զիտությունների ձեռքբերումների կիրառումը, ուսուցման մանկավարժական և հոգեբանական հիմքերը:		
4.	ՈՒսուցման մեթոդների և հնարների հասկացությունն ու էությունը:	Մանկավարժական հնարների սահմանումը: Մանկավարժական հնարների բովանդակությունը: Համաշխարհային մանկավարժական պրակտիկայում ընդունված բանավեճերի ձևերը: Դաս-բանավեճի համակցումը խաղային մեթոդի հետ: Դիդակտիկ խաղը պատմության դասին:	4	ՊԳ1, ՊԳ2
5.	Տեսամեթոդը պատմության դասին:	Տեսաֆիլմերի օգտագործման մեթոդը պատմության դասերին:	4	ՊԳ1, ՊԳ2
6.	Համակարգչային տեխնոլոգիաների օգտագործումը պատմության դասին:	Համակարգչային տեխնոլոգիաների օգտագործումը պատմության դասին: ՈՒսուցման մեթոդների ընտրությունը:	4	ՊԳ1, ՊԳ2
7.	Դասը որպես ամբողջական համակարգ:	Դասը որպես ամբողջական համակարգ: Դաս-դասարանային համակարգի էությունը:	4	ՊԳ1, ՊԳ2
8.	Դասի կառուցվածքն ու տիպերը:	Դասահի անցկացման տարատեսակ ձևերը և մեթոդները:	4	ՊԳ1, ՊԳ2
9.	Դաստմության որակյալ դասին ներկայացվող ընդհանուր պահանջները:	Դասի մատչելիությունը, զիտականությունը, նորությունը և այլն:	4	ՊԳ1, ՊԳ2

10.	ՈՒսուցիչ նախապատրաստվելը պատմության դասին:	Պատմության դասին ուսուցչի նախապատրաստվելու գործողությունների հաջորդականությունը:	4	ՊԳ1, ՊԳ2
11.	Դպրոցական դասախոսություններն ու սեմինարները դասավանդման ժամանակ:	Պատմության դասավանդման ժամանակ դպրոցական դասախոսությունների և սեմինարների առանձնահատկությունները:	4	ՊԳ1, ՊԳ2
12.	Մանկավարժական տեխնոլոգիաներն ու դրանց բովանդակությունը:	Ժամնակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաներն ու դրանց կիրառման յուրահատկությունները:	2	ՊԳ1, ՊԳ2
13.	ՈՒսումնական պրոցեսի կազմակերպումը «քանավեճ-երկխոսություն» մոդելով:	Բանավեճերի կազմակերպման մեթոդները, անցկացման կանոնները: Դաս-բանավեճի համակցումը խաղային մեթոդի հետ: Դիդակտիկ խաղը պատմության դասին:	2	ՊԳ1, ՊԳ2
14.	Պատմական գիտելիքների աղբյուրների հասկացությունը և դրանց դասակարգումը:	Արվեստի միջոցով պատմական իրականության վերականգնումը: Վավերագրական պատմական աղբյուրներ: Խոսքով արտահայտված սկզբնաղբյուրներ: Գիտականորն մշակված պատմական գիտելիքներ պարունակող աղբյուրներ: Պատմական գիտելիքների քարտեզագրական աղբյուրները: Գծագիր սխեմաներ: Արվեստի միջոցով պատմական իրականության վերականգնումը:	2	ՊԳ1, ՊԳ2
15.	Պատմության ուսուցման առանձնահատ-	Պատմության դասավանդման	2	ՊԳ1, ՊԳ2

	կությունները հումանիտար հոսքի դասարաններում:	առանձնահատկությունները հումանիտար հոսքի դասարաններում: Պատմության դասավանդման առանձնահատկությունները չկոմպլեկտավորված դասարաններում (1-15աշակերտ): Պատմության դասավանդման առանձնահատկությունները անհատական ուսուցման մեջ գտնվող աշակերտների համար:		
16.	Պատմության ուսուցման առանձնահատկությունները ոչ ավանդական դասարաններում:	Պատմության դասավանդման առանձնահատկությունները հումանիտար հոսքի դասարաններում: Պատմության դասավանդման առանձնահատկությունները չկոմպլեկտավորված դասարաններում (1-15աշակերտ): Պատմության դասավանդման առանձնահատկությունները անհատական ուսուցման մեջ գտնվող աշակերտների համար:	2	ՊԳ1, ՊԳ2
17.	Ուսուցման արդյունքների ստուգումը պատմության դասին:	Պատմական գիտելիքների ստուգման ձևերը, գրավոր հարցում, բանավոր հարցում, թեստային աշխատանք և այլն:	2	ՊԳ1, ՊԳ2

18.	ՈՒսուցման արդյունքների գնահատումը պատմության դասավանդման ժամանակ:	ՈՒսուցման արդյունքների գնահատման խնդիրները և բովանդակությունը: ՈՒսուցման արդյունքների գնահատման ձևերը: ՈՒսուցման արդյունքների գնահատումը: Ռեյտինգային համակարգը որպես ուսումնական պրոցեսի կազմակերպման միջոց:	2	ՊԳ1, ՊԳ2
-----	---	---	---	----------

## 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Թեմա	Ուսումնասիրվող Հարցեր	Ժամաքանակ	Մուգման ձևը	Գրականություն <sup>10</sup>
1.	Ժամանակակից պատմական կրթության նպատակներն ու խնդիրները:  Դասի օրինակելի պլան: «Փարփակ վեհաժողովը և նոր աշխարհակարգի ձևավորումը»:	Պատմական կրթության ժամանակակից նպատակներն ու խնդիրները:	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2
2.	Դպրոցական պատմական կրթության բովանդակությունն ու կառուցվածքը:	Ժամանակակից պայմաններում դպրոցական պատմական կրթության կառուցվածքի և	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2

<sup>10</sup> Հատ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	Դասի օրինակելի պլան:	բովանդակության առանձնահատկությունները:			
3.	Ծրագրավորված ուսուցումը պատմության դասին	Ծրագրավորված ուսուցման առանձնահատկությունները, գործնական աշխատանք:	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2
4.	Կրթության կազմակերպման իրավական հիմքերը:  Դասի օրինակելի պլան:	Հանրակրթության բնագավառը կարգավորող օրենսդրությունը:	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2
5.	Ուսուցչի գործունեության իրավական հիմքերը:  Դասի օրինակելի պլան:	«Հանրակրթության մասին» օրենքը, դպրոցների օրինակելի կանոնադրությունը և այլն:	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2
6.	Գեղագիտական և բարոյական դաստիարակության խնդիրը Համաշխարհային պատմության դասընթացում (6-7-րդ դասարան-ների օրինակով):  Դասի օրինակելի պլան:	Պատմության դասավանդման ընթացքում գեղագիտական դաստիարակության խնդիրների լուծումը:	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2
7.	Ուսուցման մանկավարժկան տեխնոլոգիաների հասկացությունը:  Դասի օրինակելի պլան:	Ժամնակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաներն ու դրանց կիրառման յուրահատկությունները:	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2
8.	Պատմության տնային առաջադրանքները և	Սովորողների գիտելիքների և հմտությունների ստուգման ձևերն ու	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2

	աշակերտների գիտելիքների և հմտությունների ստուգումը:  Դասի օրինակելի պլան:	մեթոդները, տնային առաջադրանքներ հանձնարարելու նպատակահարմարությունը:			
9.	Միավորային և ուսուցողական գնահատում:  Դասի օրինակելի պլան:	Միավորային և ուսուցողական գնահատման առանձնահատկությունները, դրանց դերն ու նշանակությունը դասավանդման գործընթացում:	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2

### 12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը <sup>11</sup>	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն <sup>12</sup>
1.	Կրթության կազմակերպման իրավական հիմքերը:  Դասի օրինակելի պլան:	Հանրակրթության բնագավառը կարգավորող օրենսդրությունը:	ռեֆերատ	Կիսամյակի վերջում	գրավոր	Տե՛ս և ներկայացված գրականության ցանկը

<sup>11</sup> Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

<sup>12</sup> Հատ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.	ՈՒսուցչի գործունեության իրավական հիմքերը:  Դասի օրինակելի պլան:	«Հանրակրթության մասին» օրենքը, դպրոցների օրինակելի կանոնադրությունը և այլն:	ռեֆերատ	Կիսամյակի վերջում	գրավոր	Տե՛ս ներկայացված գրականության ցանկը
3.	Գեղագիտական և բարոյական դաստիարակության խնդիրը Համաշխարհային պատմության դասընթացում (6-7-րդ դասարանների օրինակով):  Դասի օրինակելի պլան:	Պատմության դասավանդման ընթացքում գեղագիտական դաստիարակության խնդիրների լուծումը:	ռեֆերատ	Կիսամյակի վերջում	գրավոր	Տե՛ս ներկայացված գրականության ցանկը
4.	Ուսուցման մանկավարժական տեխնոլոգիաների հասկացությունը:  Դասի օրինակելի պլան:	Ժամնակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաներն ու դրանց կիրառման յուրահատկությունները:	ռեֆերատ	Կիսամյակի վերջում	գրավոր	Տե՛ս ներկայացված գրականության ցանկը

5.	Պատմության տնային առաջադրանքները և աշակերտների գիտելիքների և հմտությունների ստուգման ձևերն ու մեթոդները, տնային առաջադրանքներ հանձնարարելու նպատակահարմարությունը:  Դասի օրինակելի պլան:	Սովորողների գիտելիքների և հմտությունների ստուգման ձևերն ու մեթոդները, տնային առաջադրանքներ հանձնարարելու նպատակահարմարությունը:	ռեֆերատ	Կիսամյակի վերջում	գրավոր	Տե՛ս ներկայացված գրականության ցանկը
6.	Կրթության կազմակերպման իրավական հիմքերը:  Դասի օրինակելի պլան:	Հանրակրթության բնագավառը կարգավորող օրենսդրությունը:	ռեֆերատ	Կիսամյակի վերջում	գրավոր	Տե՛ս ներկայացված գրականության ցանկը

### 13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում<sup>13</sup>

Ուսուրսի անվանումը	Ուսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Պոուելսոր, ինտեռակտիվ գրատախտակ
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

<sup>13</sup> Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

## **14. Գնահատում**

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաշափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգաքննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի<sup>14</sup>:

### **14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝**

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգաքննություններ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

### **14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.**

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգաքննություն:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Ստուգաքննությունը ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և

<sup>14</sup>«Կանաձնորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:<sup>15</sup>

#### **14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)**

15. «Պատմության դասավանդման մեթոդիկա» առարկան և նրա խնդիրները:
16. Պատմական կրթության բովանդակության ծրագրումը ժամանակակից դպրոցի պայմաններում:
17. Հասկացությունների համակարգի ձևավորումը պատմության դասին:
18. Պատմության ուսուցման հոգեբանական և մանկավարժական հիմքերը:
19. ՈՒսուցման մեթոդները և դրանց դասակարգումը:
20. ՈՒսուցման խոսքային մեթոդների էությունն ու բովանդակությունը: Պատում, զրույց:
21. ՈՒսուցման խոսքային մեթոդների էությունն ու բովանդակությունը: Դասախոսություն:
22. ՈՒսուցման խոսքային մեթոդների էությունն ու բովանդակությունը: ՈՒսումնական բանավեճ:
23. Տեսամեթոդը պատմության դասին:
24. Համակարգչայնին տեխնոլոգիաների օգտագործումը պատմության ուսուցման ժամանակ:
25. Դասը որպես ամբողջական համակարգ:
26. Դասի կառուցվածքը և տիպերը:
27. Պատմության որակյալ դասին ներկայացվող ընդհանուր պահանջները:
28. ՈՒսուցչի նախապատրաստվելը պատմության դասին:
29. Դպրոցական դասախոսություններն ու սեմինարները պատմության դասավանդման ժամանակ:
30. Դպրոցական դասախոսության տեսակներն ու դրանց կիրառումը:
31. Լսարանի կազմակերպումը և դասախոսություն անցկացնելու մեթոդիկան:
32. Սեմինարների տեսակները և դրանց կիրառումը:
33. Մանկավարժական տեխնոլոգիաները և դրանց բովանդակությունը: Մտքերի հարձակում: Քնարկում:
34. Համաշխարհային մանկավարժական պրակտիկայում ընդունված բանավեճերի ձևերը:
35. ՈՒսումնական պրոցեսի կազմակերպումը «ուսումնական բանավեճ-երկխոսություն» մոդելով:
36. Բանավեճ-երկխոսության անցկացման կանոնները :
37. Դիդակտիկ խաղը պատմության դասին:
38. Պատմության դասավանդման առանձնահատկությունները հումանիտար հոսքի դասարաններում:
39. Պատմության դասավանդման առանձնահատկությունները «հավասարեցման» կամ «ուղղող» դասարաններում:
40. Պատմության դասավանդման առանձնահատկությունները չկոմպլեկտավորված դասարաններում:
41. Պատմության դասավանդման առանձնահատկությունները անհատական ուսուցման մեջ գտնվող աշակերտների համար:
42. ՈՒսուցման արդյունքների գնահատման ֆունկցիաներն ու բովանդակությունը:
43. ՈՒսուցման արդյունքների ստուգման ձևերը:
44. ՈՒսուցման արդյունքների ստուգումը տեստերի միջոցով:
45. Գիտելիքների ստուգումը տարրերակված առաջադրանքներով:
46. ՈՒսուցման արդյունքների գնահատումը:
47. Վարկանիշային համակարգը որպես ուսուցման կազմակերպման ձև:
48. Քարտեզների օգտագործումը պատմության դասին:
49. Ժամանակագրության ուսուցումը պատմության դասին:
50. Պատմական գիտելիքների աղյուրների հասկացությունը և դրանց դասակարգումը:

<sup>15</sup> Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

51. Գիտականորեն մշակված պատմական գիտելիքներ պարունակող աղբյուրներ:
52. Մակետների օգտագործումը պատմության դասին:
53. Փաստաթղթերի և վավերագրերի հետ կատարվող աշխատանքների առանձնահատկությունները:
54. Պատմության դասի ոչ ավանդական ձևերը: Խաղեր:
55. Պատմության դասի ոչ ավանդական ձևերը: Բանավեճեր:
56. Բանավեճի տեխնոլոգիաները:
57. ՈՒսուցչի նախապատրաստվելը ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման ժամանակ:

### 1.1. Գնահատման չափանիշները<sup>16</sup>.

1. Ինքնուրույն աշխատանք - 20 միավոր
2. Սեմինար պարապմունք - 40 միավոր
3. Առաջին ընթացիկ ստուգում - 20 միավոր
4. Երկրորդ ընթացիկ ստուգում - 20 միավոր

---

<sup>16</sup> Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՉՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»  
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝

**011401.00.6 Մասնագիտական**

**մանկավարժություն «Պատմություն»**

/դասից, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

**011401.18.6 «Պատմություն»**

/դասից, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ **Բակալավր**

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

### Առկա ուսուցման համակարգ

<b>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</b>	<b>Դ/Բ-047 – Պատմության դասավանդման մեթոդիկա</b>			
<b>Դասընթացին հատկացվող կրելիսը</b>	5 կրելիս			
<b>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</b>	3-րդ տարի, 6-րդ կիսամյակ			
<b>Ժամերի բաշխումը</b>	Հսարանային	72	Դասախոսություն	54
			Սեմինար	18
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	78		
	Ընդամենը	150		
<b>Ստուգման ձևը</b>	Ստուգարք			
<b>Դասընթացի նպատակը</b>	<p>Ներկայումս դպրոցն ապրում է դժվարին և պատասխանատու ժամանակաշրջան: Երկրում ընթանում է նոր կրթական համակարգի ներդրման գործընթաց, որը կողմնորոշված է համաշխարհային կրթական տարածություն դուրս գալուն: Այս բարենորոգչական գործընթացն ուղեկցվում է մանկավարժական տեսության և պրակտիկայի մեջ կատարվող էական փոփոխություններով: Առաջարկվում են նոր մոտեցումներ, նոր բովանդակություն և մանկավարժական նոր մտածողություն: Նման բարեփոխման ընթացքում մշակվում են ուսումնական նոր ծրագրեր, վերանայվում են դասազրերը, կատարելագործվում են ուսուցման դերն ու մեթոդները: Ներկայումս զգալի փոփոխություններ են կատարվում նաև պատմական գիտելիքների և պատմության դասավանդման բնագավառում: Ժամանակակից դպրոցում պատմության դասավանդման մեթոդիկան գտնվում է ժամանակավոր ձգնաժամի մեջ: Դա պայմանավորված է պատմական կրթության բովանդակության վերանայմամբ: Միևնույն</p>			

	<p>Ժամանակ անցումային ժամանակաշրջանում պատմական կրթության զարգացման ռազմավարության հստակ ձևակերպումը հնարավորություն է տալիս նախանշել դպրոցում պատմության դասավանդման ժամանակակից նպատակներն ու խնդիրները, սահմանել պատմական կրթության զարգացման ռազմավարության հստակ ձևակերպումը հնարավորություն է տալիս նախանշել դպրոցում պատմության դասավանդման ժամանակակից նպատակներն ու խնդիրները, սահմանել դպրոցական պատմական կրթության նոր գերակայությունները և կատարելագործել պատմության ուսուցման մեթոդները: Այսօր առանձնահատուկ կարևորություն է ձեռք բերում հանրակրթական դպրոցում պատմության դասավանդման որակի բարձրացումը:</p> <p>Հաշվի առնելով վերը շարադրված հանգամանքները «Պատմության դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի ծրագրում արտացոլվել են դպրոցական պատմական կրթության հրատապ հիմնախնդիրները: Դասընթացը զիսավորապես քննարկում է ուսուցման կազմակերպման նոր ձևերը, ժամանակակից դասին ներկայացվող պահանջները, դասի արդյունավետության բարձրացման պայմանները, մանկավարժական նոր տեխնոլոգիաները: Այսօր անհնար է պատկերացնել պատմության ուսուցչի նախապատրաստումն ապագա գործունեությանն առանց մեթոդական մոդելների վերանայման, առանց ժամանակակից զարգացնող կրթության ակտիվ ձևերի ու մեթոդների յուրացման: Այս սկզբունքին համապատասխան էլ դասընթացում ընդգրկված են թեմաները: Ապագա մանկավարժների համար նախատեսված դասընթացը բացահայտում է պատմության ուսուցչի մասնագիտական գիտ-տեսական և մեթոդական պատրաստվածությանը ներկայացվող պահանջները:</p>
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևակերպում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Գիտելիք ունենա հիմնարար մասնագիտական գիտելիքներ պատմությունից և կարողանա դրանք կիրառել գործնականում:</li> </ol>

2. Կարողանա կատարել պատմության վերաբերյալ բազմաբնույթ գիտելիքների համակարգում և տեսական վերլուծություն:
3. Կարողանա համադրելու պատմական փաստերը և համակողմանի գնահատել երևույթները:
4. Կարողանա հասկանալ հասարակական կյանքի վրա համաշխարհային գործընթացների ազդեցությունը;
5. Ունենա սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հմտություններ:
6. Կարողանա կոնկրետ տեսական գիտելիքները կիրառել պատմական իրողությունները հասկանալու համար:
7. Կարողանա պատմական կոնկրետ փաստերն ու երևույթները բացահայտել ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների տեսանկյունից:
8. Կարողանա գիտելիքները կիրառել համաշխարհային նորագույն քաղաքական զարգացումները հասկանալու համար:
9. Ամրողական պատկերացում ունենա պատմական գործընթացների վերաբերյալ;
10. Ունենա պատմագիտական հետազոտություններ կատարելու ունակություններ:
11. Կարողանա պատասխանատվություն ստանձնել հետազա ուսումնառության համար:

### *Հմտություն*

1. Համակարգչային տարրական հմտություններ:
2. Տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում):
2. Կատարել պատմության վերաբերյալ բազմաբնույթ գիտելիքների համակարգում և տեսական վերլուծություն:
3. Համադրելու պատմական փաստերը և համակողմանի գնահատել

	<p>Երևույթները:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>4. Ունենա սկզբնադրյուրների հետ աշխատելու հմտություններ:</li> <li>5. Պատմական կոնկրետ փաստերն ու երևույթները բացահայտել ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների տեսանկյունից:</li> <li>6. Ունենա պատմագիտական հետազոտություններ կատարելու ունակություններ</li> </ol> <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն:</li> <li>2. Հետազոտական կարողություն:</li> <li>3. Ուսումնառության կարողություն:</li> <li>4. Նոր իրավիճակներին հարմարվելու կարողություն:</li> <li>5. Ինքնուրույն աշխատելու կարողություն:</li> <li>6. Որակը վերահսկելու կարողություն</li> </ol>
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Թեմա 1 Պատմական կրթության ծրագրումը ժամանակակից պայմաններում:</p> <p>Թեմա 2 Հասկացությունների համակարգի ձևավորումը պատմության դասին:</p> <p>Թեմա 3 Պատմության ուսուցման հոգեբանական և մանկավարժական հիմքերը:</p> <p>Թեմա 4 ՈՒսուցման մեթոդների և հնարների հասկացությունն ու էությունը:</p> <p>Թեմա 5 Տեսամեթոդը պատմության դասին:</p> <p>Թեմա 6 Համակարգային տեխնոլոգիաների օգտագործումը պատմության դասին:</p> <p>Թեմա 7 Դասը որպես ամբողջական համակարգ:</p> <p>Թեմա 8 Դասի կառուցվածքն ու տիպերը:</p> <p>Թեմա 9 Պատմության որակյալ դասին ներկայացվող ընդհանուր պահանջները:</p> <p>Թեմա 10 ՈՒսուցչի նախապատրաստվելը պատմության դասին:</p> <p>Թեմա 11 Դպրոցական դասախոսություններն ու սեմինարները դասավանդման ժամանակ:</p> <p>Թեմա 12 Մանկավարժական տեխնոլոգիաներն ու դրանց բովանդակությունը:</p> <p>Թեմա 13 ՈՒսումնական պրոցեսի կազմակերպումը «բանավեճ-երկխոսություն» մոդելով:</p>

	<p>Թեմա 14 Պատմական գիտելիքների աղյուրների հասկացությունը և դրանց դասակարգումը:</p> <p>Թեմա 15 Պատմության ուսուցման առանձնահատկությունները հումանիտար հոսքի դասարաններում:</p> <p>Թեմա 16 Պատմության ուսուցման առանձնահատկությունները ոչ ավանդական դասարաններում:</p> <p>Թեմա 17 Ուսուցման արդյունքների ստուգումը պատմության դասին:</p> <p>Թեմա 18 ՈՒսուցման արդյունքների գնահատումը պատմության դասավանդման ժամանակ:</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Հաճախումները դասերին - 20 միավոր</li> <li>• Ինքնուրույն աշխատանք - 20 միավոր</li> <li>• Սեմինար պարապմունք - 20 միավոր</li> <li>• Առաջին ընթացիկ ստուգում - 20 միավոր</li> <li>• Երկրորդ ընթացիկ ստուգում - 20 միավոր</li> </ul>
Գրականություն	<p>Պարտադիր-</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Берельковский И. В., История: Методика преподавания. М.2001,</li> <li>2. Вяземский Е., Методика преподавания истории в школе. М.2001</li> <li>3. Короткова М. В., Наглядность на уроках истории. М.2000</li> </ol> <p>Լրացուցիչ</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Апарович Г.Г. Наглядное пособие в сегодняшней школе. // Преподавание истории в школе. - 1994, №1.</li> <li>2. Белова Л.К. Современные методы в современном преподавании. // Преподавание истории в школе. - 2003, №9.</li> <li>3. Борзова Л.П. Игры на уроке истории: Метод. пособие для учителя. - М.: издательство ВЛАДОС - ПРЕСС, 2001.</li> <li>4. Вагин А.А. Методика обучения истории. - М., 1972.</li> <li>5. Вагин А.А. Методика преподавания истории в средней школе. - М.: Педагогика, 1998.</li> <li>6. Гора П.В. Методические приемы и средства наглядного обучения истории в средней школе. - М.: Педагогика, 1971.</li> <li>7. Гора П.В. Повышение эффективности обучения истории в средней школе. - М.: Педагогика, 2000.</li> <li>8. Загладин Н.В. Программа курса "Новейшая история зарубежных стран. XX в.": Для 9 класса общеобразовательных учреждений. - 4-е изд. - М.: ООО "ТИД "Русское слово-РС", 2006. - 40 с.</li> <li>9. Загладин Н.В. Всеобщая история. Новейшая история. XX век: Учебник для 9 класса общеобразовательных учреждений. - 8-е изд. - М.: ООО "ТИД "Русское слово-РС", 2007. - 336 с.: ил.</li> </ol>

- |  |   |
|--|---|
|  | <p>10. Иванова А.Ф. Нетрадиционные формы работы на уроках. // Преподавание истории в школе. - 1989, №6.</p> <p>11. Кучерук И.В. Учебные игры на уроках истории. // Преподавание истории в школе. - 1989, №4.</p> <p>12. Лейбенгруб П.С. О переходе на новую структуру исторического и обществоведческого образования. // Преподавание истории в школе, 1993, 17. № 4.</p> <p>13. Методика обучения истории в средней школе.Ч. II / Под ред.Н.Г. Дайри. - М.: Просвещение, 1998.</p> <p>14. Методика преподавания истории в средней школе: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. // С.А. Ежова, А.В. Дружкова и др. - М: Просвещение, 1986.</p> <p>15. Морозова Н.Г. Учителю о познавательном интересе. М.: "Знание", 1979.</p> <p>16. Никифоров Д.Н., Скляренко С.Ф. Наглядность в преподавании истории и обществоведения. - М.: Просвещение, 1998.</p> <p>17. Озерский И.З. Начинающему учителю истории: Из опыта работы. - М., Просвещение, 1989.</p> <p>18. Попова С.Г., Гуружалов В.А. Исторические диалоги: изобразительное искусство на уроках истории. // Преподавание истории в школе. - 2003, №9.</p> <p>19. Работа с картой на уроках истории / Сост.Г.И. Самсонова. - Якутск, 1981.</p> <p>20. Степанищев А.Т. Методика преподавания и изучения истории. - М.: ВЛАДОС, 2002. - Ч.1.</p> <p>21. Студеникин М.Т. Методика преподавания истории в школе. - М.: Владос, 2000.</p> <p>22. Шоган В.В. методики преподавания истории в школе: новая технология личностно-ориентированного исторического образования. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2007. - 475 с.: ил.</p> |
|--|---|